

Dienstverlening WIA-35-min

Position Paper UWV Cover

Focus op arbeidsparticipatie

UWV biedt dienstverlening die bijdraagt aan wat mensen nodig hebben om aan het werk te komen.

Wie zijn WIA 35-min?

De Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) is een verzekering voor werknemers die het verlies aan inkomen als gevolg van een arbeidsbeperking compenseert. Bij de beoordeling van het arbeidsvermogen wordt gekeken naar de mogelijkheden die mensen met een beperking hebben op de arbeidsmarkt en het inkomen dat zij met deze mogelijkheden kunnen verdienen. Dit inkomen wordt vergeleken met het inkomen dat mensen verdienen voordat ze ziek werden. Bij een verschil dat kleiner is dan 35% komen mensen niet in aanmerking voor een WIA-uitkering. Deze groep wordt WIA-35-min genoemd. De loonkundige berekening op basis van passende functies, die de basis vormt voor de beoordeling van de mate van arbeidsgeschiktheid, maakt dat mensen met een laag inkomen een grotere kans hebben om in de groep WIA-35-min terecht te komen. De uitkomst van de loonkundige zegt niets over de ernst van de beperkingen van cliënten. Laagopgeleiden binnen de groep WIA 35-min hebben gemiddeld meer beperkingen dan de hoogopgeleiden binnen die groep.

Uit de praktijk: *De ervaringen van professionals bij UWV met de groep WIA-35-min zijn, dat binnen deze groep veel multiproblematiek wordt signaleerd. Daarbij komt dat zij al lang (bij WIA twee jaar) ziek zijn geweest en vaak nog fysieke en/of psychische arbeidsbeperkingen ervaren, hetgeen het vinden van passend nieuw werk bemoeilijkt¹. De ervaren belemmeringen van een WIA-35-min-cliënt zijn daarmee in hoge mate vergelijkbaar met de mensen die wel een WIA-uitkering krijgen, de zogenaamde WGA-groep. Het aandeel van WIA-35-min dat aan het werk blijft of gaat, verschilt dan ook nauwelijks met WGA-gerechtigden in de 35-80 groep².*

WIA 35-min in cijfers 2020

Aantal WIA/ZW 35-min ³	Beoordeling
17.000	Claimbeoordeling WIA: 35-min of geschikt voor eigen werk
10.500	Eerstejaars Ziektewet Beoordeling: verdiencapaciteit boven 65%
2.500	Herbeoordeling WIA-recht

Het aandeel van de WIA-35-min dat aan het werk blijft of gaat, ligt in 2019 rond de 50%.

¹ Arts, D. & Deursen, C. van (2012). Kans op werk van arbeidsbeperkten zonder uitkering. In: Versantvoort, M. & Echteld, P. van (redactie). *Belemmerd aan het werk*, pp. 194-215. Den Haag: SCP/CBS/TNO/UWV Kenniscentrum.

² UWV Monitor Arbeidsparticipatie 2020 - WGA 35-80: 47% en WIA 35-min: 50%

³ Bron: Jaarverslag UWV 2020 – de aantallen zijn afgerond.

Aantal WIA 35-min	Dienstverlening
12.000	Instroom in de WW-dienstverlening
3.545	Ingekochte re-integratietrajecten
2.600	Uitstroom naar werk

Huidige dienstverlening

Met de invoering van de wet WIA is ervoor gekozen de focus bij arbeidsongeschiktheid te verleggen naar wat mensen met een arbeidsbeperking nog wél kunnen. De wet gaat uit van de mogelijkheden die mensen met een beperking hebben op de arbeidsmarkt en het inkomen dat zij met deze mogelijkheden kunnen verdienen.

De dienstverlening aan mensen op weg naar werk is afhankelijk van het soort uitkering en de daaraan verbonden regelingen (werkloosheids- of arbeidsongeschiktheidsregeling). Mensen die na een Eerstejaars Ziektewet Beoordeling of een WIA-(her)beoordeling respectievelijk in de categorie Ziektewet- of WIA-35-min terechtkomen én recht hebben op een WW-uitkering, ontvangen tot 2019 WW-dienstverlening.

Aangezien Ziektewet- en WIA-35-min-cliënten grote overeenkomsten vertonen met WGA-gerechtigden is besloten om de dienstverlening voor 35-min-cliënten uit te breiden. Vanaf 2019 geldt dat zij in aanmerking komen voor extra re-integratie (AG-)dienstverlening⁴ (en scholing), afgestemd op de ondersteuningsbehoefte van de cliënt. Dit kan gaan om:

- dienstverlening die zich richt op de stabilisatie van de cliënt, waarin de samenwerking met andere partners is vereist (sociale wijkteams, GGZ) in combinatie met activeringsactiviteiten;
- dienstverlening gericht op Werkfit worden ofwel het verkrijgen van werk of volgen van scholing;
- dienstverlening waarbij UWV met gemeenten een actief werkgeversnetwerk inzet om mensen met een arbeidsbeperking te plaatsen.

Mensen met een WIA 35-min-indicatie hebben baat bij de AG-dienstverlening van UWV vanwege de beschikbare expertise en het ruime pakket aan dienstverlening. WIA-35-min-cliënten moeten dan wel recht hebben op een WW-uitkering.

Welke WIA 35-min cliënten ontvangen geen dienstverlening van UWV?

Cliënten die na (her)beoordeling geen WW-rechten meer hebben, ontvangen geen dienstverlening van UWV. Een eventueel recht op WW kan tijdens de Ziektewet en/of WIA deels of geheel opgesoupeerd zijn, waardoor er geen dienstverlening aan WIA 35-min kan worden ingezet.

Casus uit de UWV-praktijk: *Esther (fictieve naam) raakt arbeidsongeschikt door leukemie en stroomt na twee jaar ziekte de WIA in. Zij verliest haar werk door ontslag. Esther verkeert in de gelukkige omstandigheid dat zij herstellende is: de verzekeringsarts geeft bij de WIA-toekenning een prognose van zes a negen maanden voor verbetering van haar situatie. De duur van de loongerelateerde uitkering is acht maanden. Na circa een jaar volgt een herbeoordeling. Esther wordt beoordeeld naar WIA-35-min. Er bestaat geen recht meer op WIA. Omdat de WW-rechten zijn opgesoupeerd tijdens de WIA, bestaat er voor Esther geen recht meer op WW. Esther wordt afhankelijk van de gemeente voor inkomen en ondersteuning voor re-integratie. Zij heeft als gevolg van de vermogenstoets geen recht op een uitkering en ook geen re-integratie.*

Welke knelpunten signaleert UWV?

In de situatie waarbij na her- of claimbeoordeling van de ZW/WIA-uitkering de cliënt per direct minder dan 35% arbeidsongeschikt wordt geschat, hindert de wetgeving onze dienstverlening:

1) wetgeving die bij de uitvoering van onze dienstverlening de bedoeling niet ondersteunt

Voor WIA-35-min-cliënten die geen WW-rechten hebben, kan UWV geen passende dienstverlening inzetten, die cliënten ondersteunt bij de arbeidsparticipatie. Ervaringen van professionals bij UWV met de groep WIA-35-min zijn, dat binnen

⁴ De arbeidsgehandicaptendienstverlening (AG-dienstverlening) wordt uitgevoerd door Arbeidsdeskundigen en Adviseurs Intensieve Dienstverlening. Deze professionals hebben de expertise in huis om op basis van belasting, belastbaarheid en ervaren gezondheidsbeleving van de cliënt vast te stellen welke dienstverlening het meest passend is binnen de geldende kaders van dienstverlening.

deze groep veel multiproblematiek wordt gesignaleerd en dat de beperkingen ernstig en vergelijkbaar zijn met die van WGA-gerechtigden. Zie oplossing I.

2) wetgeving die personen (onevenredig) zwaar kan raken in hun individuele inkomensituatie

WIA-35-min-cliënten die geen recht hebben op WW vallen onder de Participatiewet. Afhankelijk van de vermogenstoets en partnertoets bestaat mogelijk recht op een uitkering van de gemeente. De gemeente wordt de verantwoordelijke partij voor de re-integratie en het instrumentarium. Hier geldt vaak: geen recht op uitkering (door partnertoets) betekent geen re-integratiebegeleiding. De cliënt mag de door UWV ingekochte re-integratiediensten of scholing wel altijd afmaken.

De inkomensval vergroot in veel gevallen de bestaande problematiek (afstand arbeidsmarkt, ervaren mentale en/of fysieke gezondheid). Tegelijkertijd dient de cliënt een actieve rol op te pakken door zich als werkloos werkzoekende te registreren om voor dienstverlening van de gemeente in aanmerking te komen. Dit kan het doenvermogen van kwetsbare cliënten ontstijgen. Cliënten krijgen met veel overgangsmomenten (en dus vaak wachtmomenten) te maken. Dit komt re-integratie en arbeidsparticipatie niet ten goede. Zie oplossing II.

Welke oplossingsrichtingen ziet UWV?

I. Uitlooperperiode voor WIA-35-min

Onderzoek naar de mogelijkheden van een uitlooperperiode na (her)beoordeling WIA of ZW om richting arbeidsparticipatie te komen, waarin onder meer de volgende aspecten worden meegenomen: een op- of doorstart van re-integratiedienstverlening, voorkomen co-morbiditeit (verergering van de klachten door stress), perspectief op werk, overdracht gemeenten.

II. Sluitende aanpak UWV en gemeenten – gezamenlijk kader re-integratie

Een sluitende aanpak met het juiste instrumentarium om de re-integratie vorm te geven, is voorwaardelijk voor goede, soepele en navolgbare dienstverlening vanuit de overheid. Dit pleit voor een gezamenlijk re-integratiekader, waarin de middelen beschikbaar en inzetbaar zijn voor degene die recht heeft op een uitkering via UWV of gemeenten (niet naar doelgroep en wet). De dienstverlening is begrijpelijk en kent zo min mogelijk schotten of loketten: ontschot budgetten en instrumentarium die leiden tot maatwerk in dienstverlening. Door de sluitende aanpak zijn cliënten verzekerd van passende ondersteuning richting arbeidsparticipatie.

Colofon

Uitgave

UWV Strategie, Beleid en Kenniscentrum

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

publicaffairs@uwv.nl

Volg ons

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2021